

Kopodpisani se dopisi na tiskaju. Priposilana se plama tiskaju po 5 ova, svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak viša 5 nč., ili u slučaju opetovanja za u pogodbu sa upravom. Novci se šalju poštarom napunivom (za svoju poštu) na administraciju „Naše Sloge“. Ima, prezime i naj. Iližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka se javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštarino, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlazi svakog četvrtka na cijelu arku.

Dopisi se nevrataju ako se i neizlakuju.

Nobljgovani listovi se neprimaju. Predpiata a poštarinom stoji 3 for., za soljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 1/2, 1 i 2 za polgodine. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 1.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari“. Nar. Pos.

Poziv na predplatu

Današnjim brojem stupa naš list u XXIII. tečaj. Po starom običaju posivljemo ovim naše predbrojnice, pošto je nastupio početak godine, da učine čim prije svoju svetu dužnost. Naše vriedne i rodovito plaćajuće čitatelje molimo, da se čim prije na novo predplate, i to komu je tole moguće, odmah za cijelu godinu, jer nam je tako mnogo laglje sastaviti proračun i odmah urediti naše računo.

Preporučujemo se napokon imućnijim i avicstajim rodoljubom i izvan Istro, koji nas do sada nepomoglo, da nam priskoče u pomoć u ovim našem težkom poduzetju, točnom predplatom.

Kako je poznato mi neimamo drugo pomoći van u naših čestitih predpiatnicah, dočim imadomo protivnika i zavidnika, kojim je naš list pravi trn u peti, na svo strano. Tko pojmi naš položaj i našu tešku borbu, a čuti i misli ikreno s nami, ta nam nemože odrediti pomoći.

Predplata s poštarinom stoji za cijelu godinu za imućnije for. 5, za seljake for. 2. Za polovinu godine polovinu viš svota. Izvan carevine za poštarinu više. Novce neka nam se šalje poštarom napunivom, nipošto u preporučenom pismu, jer je preskupo.

Uprava „Naše Sloge“.

Vinogradarom po Istri!

Do malo dana razpravljati će se u carevinskom vieću u Beču novi ugovori za trgovinu i carinu između naše države, Italije, Njemačke i Belgije. Imali bi početi vriediti od 1. febrara ove godine i trajati do konca 1903, dakle skoro punih dvanajst godina.

U kratko može se reći, da će se iz naše države po tih ugovorih predati laglje žita i životinje u tudjinu, a i neke vrste industrijalnih proizvoda, dočim će druge vrste industrija trpiti.

U prvom redu okoristila bi se dakle timi ugovori Ungarija, koja ima mnogo žita i životinje; zato su Madjari zadovoljno prihvatili pogodbu.

Nas je strah, da ćemo mi ovdje već radi toga draže jesti kruh i meso, osobito ako bi u Rusiji za duže vremena trajala nerodica, te bi ta država bila prisiljena zabraniti izvoz žita.

I Njemačko cesarstvo prihvatilo je rado pogodbu s Austrijom. Italija također očekuje velike koristi od nove pogodbu s našom državom.

Nastaje pitanje: je-li moguće, da sve strane budu imale samo koristi, a nijedna škodo? To je za stalno teško, ali još bi se moglo razumjeti, da se korist pojednači, kad bi svaka strana u nečem gubila a u nečem dobivala.

I doista oni, koji brane te nove trgovačke pogodbu, upravo tako govore: ono, što izgubimo u tom i tom dieu pogodbu, dobivamo u drugom.

To kadgod može biti. Ako, reimo, Austriji treba lana i riže, a Italiji mesa i kruha, obe će gledati, da jedna drugoj koliko moguće pogodniju carinu postave. Ali ako mi možemo lana dobiti i od druga, a slobodno malo višu carinu udarimo prema Italiji na tu robu; tako na pri-

mjer ona može malo višu udariti na naše žito, ako ga i od druga može dobiti. Tu bi Austrija dobivala u uvoznini lana, što bi gubila u uvoznini riža; a Italija dobivala bi na žitu, što bi gubila na mesu.

Nego zlo je, ako uračunav sve koristi od pojedine trgovine, jedna država bude prikraćena na korist druge.

Ali ako to i nebude obzirom na cijelu državu, može se ipak dogoditi za neke pokrajine. Jer, koja je korist onim zemljam, koje neimaju velikih fabrika, ako je ugovor takov, da roba iz fabrika pogodno prolazi u drugu državu?

Ili koja je korist fabrikantu, ako je trgovačka pogodbu njegove države s kojom drugom takova, da on teže prodaje svoju robu, a da je povoljnija za poljodjelca, jer ovaj laglje proda u inozemstvo svoje proizvode?

A kako je s pojedinci, tako je i sa pokrajinami, jer neke se bave poglavito, ili posve, samo poljodjelstvom, druge poglavito obrtom ili industrijom.

Tako dolazimo do pitanja: hoće li našoj užoj domovini Istri, i bližnjemu nam Primorju i Dalmaciji, nove trgovačke pogodbu donieti koristi ili škodo?

Tu moramo žalibože reći, da predviđjamo veliko zlo za ove naše krajeve, ako se zakonom utvrdi i ako se izvede sve što je cesarska vlada predložila kao trgovački ugovor s kraljevinom Italijom.

Pogibelj je naime velika, da bi zašlo u trgovinu u velikoj množini talijansko vino, i da se naše nebi moglo prodavati, nego u posve nisku cijenu, a to bi bila gotova propast za Istru, za dobar dio Goričkoga i za svu Dalmaciju.

Star je ovako:

Ako ćeš sada iz Italije uvesti vina u Austriju, treba da platiš uvoznine (dacije) dvadeset forinti u zlatu za 100 kila t. j. po prilici za hektolitar. Polag toga lahko se razumije, da talijansko vino nemože ovamo; jer recimo, da doma stoji samo 2 for. u zlatu hekto, a samo 1 for. u zlatu vožnja, ipak bi uvozninom stajalo 23 forinta u zlatu, dakle nitko ga nebi kupovao, jer bi bilo preskupo.

Posljedica toga jest, da su se do sada samo ponajbolja talijanska vina prodavala ovamo i samo kakove posebne vrste.

Uvoznina vina iz naših (i drugih) strana u Italiju, do sada je isto tako visoka, iznaša to jest 50 franaka za 100 kilo, ili od prilike za hektolitar. Ali Italija ima toliko vina, da bi ga mogla izvoziti najmanje dvaputa više nego li ga sama potrebuje; zato ona može bez ikakova straha poniziti carinu na tuđe vino, jer tuđe vino upravo nemože nabijati se s talijanskim u Italiji.

Zato ako Italija ponizi svoju carinu na vino, i ako radi toga po pogodbu mora Austrija, da ponizi svoju

carinu na talijanska vina, tim Italija sebi nije ništa škodila, ali bi ovim našim zemljam neizmjereno škodilo, da Austrija ponizi uvozninu na talijanska vina.

A upravo to se može svaki čas dogoditi tečajem budućih 12 godina, ako bude uzakonjen trgovački ugovor s Italijom, kako je predloženo.

Jer u konačnom zapisniku istomu ugovoru, pod točkom III. je navedeno austrijskoj B, broj 5, stoji pisano, da ako Italija, bilo kada, dok traje ugovor, ponizi uvozninu carinu od vina na 5 franaka i 77 centezima, onaj čas, bez daljega dogovora, ima Austrija sniziti uvozninu carinu od talijanskih vina na 3 forinta 20 novčiča.

Naše vino nemože u Italiju, jer je tamo i odviše talijanskog vina; dakle Italija nam neučini poboljšice s onim sniženjem a mi moramo onda njoj učiniti silnu poboljšicu. Jer evo od prilike računa:

Neka Talijan pita za hektolitar svoga vina na mjestu makar 25 franaka u zlatu, a to bi mogao samo za izvrsna vina. Vožnja k nam stajala bi ga od prilike samo 2 franka i 50 cent, a uvozna carina bila bi 3 forinta 20 nč. u zlatu t. j. 8 franaka, dakle ukupna cijena 35 franaka 50 centima ili 14 forinti 20 novčiča u zlatu.

Za tu cijenu mi bi morali prodavati naša najizvrsnija vina, da odolimo navali talijanskim!

Ali pogibelj se prikazuje još veća, jer ljudi, koji poznaju priliku u Italiji, izračunali su, da bi srednje, za svjetsku trgovinu dosta dobro vino, iz Italije kod nas stajalo samo 10 forinta po hektolitru.

Ako se uzme u obzir, da se u nas sada srednji teran prodaje po 16 forinti, to bi mi morali gubiti dobru trećinu cijene našeg vina; a to znači težačku ruku plaćati za jedan treći dio manje; to znači umaljenje vriednosti vinograda za treći dio.

Da se dakle to poniženje dogodi, i da traje cijelo vrijeme od 12 godina, nije ni moguće proračunati veličinu štete, koju bi za to vrijeme imala Istru, ostalo Primorje i Dalmaciju.

Red je dakle, da se naši vinogradari, občine i gospodarske zadruge pogovore i da učine čim prije peticije na visoko carevinsko vieće u Beču, neka se predloženi trgovački ugovor s Italijom promjeni tako, da ustanova zaključnog zapisnika III, br. 5 bude izbrisana, ili da se budi kojim drugim načinom providi, da vino iz Primorja austrijskoga i Dalmacije nebude radi uvoznine s Italijom onako prokornjerno oštećeno u cianah.

Takova peticija može biti vrlo kratka, pisana dakako pristojno; treba da ju uruči budi koji zastupnik, dakle da ju on dobije u ruke.

U koliko smo obavještani, naši zastupnici dr. Laginja i Spinčić odlučili su glasovati proti trgovačkomu

ugovoru s Italijom, ako nebude preinačen, kako bi bilo pravedno, a ufamo se, da će se i ostala dva zastupnika dr. Rizzi i dr. Bartoli, premda Talijani po narodnosti, zauzeti za to, da se odvrne od naše pokrajine gori dokazana pogibelj i šteta.

Molba može biti od prilike ovako sastavljena:

(iz nutra)
Visoka zastupnička kuća!
Ovili dana imaju doći u razpravu trgovački ugovori naše države sa Italijom, sa Njemačkom i sa Belgijom.

Koliko od smo radostni, da se Visoka c. kr. vlada brine utvrditi pogodbu stalne i dugotrajne sa susjednim državami, toliko nam je žalostno čuti, da je i u novi predlog ugovora s Italijom postavljena u zaključnom zapisniku pod III. ad tarif B, točka 5, ustanova, da:

„Ako bi Italija za trajanja ugovora snizila uvozninu od vina na 5 franaka i 77 centezima, Austrija ima ujedno sniziti uvozninu za talijanska vina na 3 forinta 20 novčiča“.

Mi u toj ustanovi vidimo veliku pogibelj za cijenu vina iz austro-ilirskoga Primorja i Dalmacije; tim više, što je sva prilika, da ove zemlje neče moći više uzavati vina u Francuzku, i što je po predlogu novih pogodbu uvoznina naših vina u Njemačku mnogo veća, nego li bi bila u slučaju sniženja, uvoznina talijanskih vina u austrijske zemlje.

Nemože nas umiriti misao, da se Italija nije do sada poslužila gore navedenom ustanovom; zlo je u tom, što se ona može svaki čas njom poslužiti i zadati smrtni udarac produkciji našega vina, kojemu pravo rekuć neostaje trga nego u samoj državi.

Kad bi Italija snizila uvozninu na naša vina, to nam nebi uoprvio ništa koristilo, jer naša vina, radi množine i nizke cijene talijanskih, nebi ni onda našla prodaje u Italiju.

Dočim sniženje naše uvoznine za talijanska vina od 20 forinti na 3 for. 20 nč. od 100 kilograma, dakle od hektolitru po prilici, snizilo bi cijenu našim vinom toliko, da se nimalo nebi izplaćivalo obradivanje vinograda, već i onako dosta teško; ili bi se u najboljem slučaju morala sniziti plaća težačka i vriednost vinograda za toliko, da bi se ovo nešto blagostanja, što se je prikazalo posljednih godina, obratilo u siromaštvo i gotov gubitak svakoga seoskoga kredita.

Jer ako druge pokrajine naše prastarne države mogu izvesti u tudjinu žita, životinje, industrijalnih proizvoda — to Primorje i Dalmacija upravo ničega neimaju čim bi se ona šteta izjednačila. Njim je vino jedini proizvod, koj mogu prodati, a novcem, što ga dobivaju od vina, treba da kupuju hranu za dobar dio godine, da plaćaju obradivanje zemlje, da ođavljaju poreze, da nabavljaju ostale potreboče života.

Obzirom na to postavila se smjerna molba: da visoka zastupnička kuća neodobri klauzulu III, broj 5, zaključnoga zapisnika k novom trgovačkom ugovoru s kraljevinom Italijom, ako neče da pogibelj gotovo gospodarsvena propusti izvršne pokrajine Istru, Goričku i Dalmaciju.

(Datum i podpis)
(iz vana)

Visokoj zastupničkoj kući carevinskog vieća u Beču.

PETICIJA
(ovdje se napiše ime občine ili gospodarske zadruge, ili ako pojedinci podnaju molbu, samo prvo ime s dodatkom: i d gova)

Za promjenu predloženog trgovačkog ugovora s Italijom.

Kretanje pučanstva u obćini buzetskoj.

Bilo je već priobćeno u „N. Sl.“ koliko je bilo pučanstva pobrojano kod posljednjega popisa u obćini buzetskoj. Nego ono nije bilo potpuno, jer se nije ovrstalo na popis u godini 1880. Neka nam bude dopušteno popuniti onu sliku.

Komu god će se to čudno činiti, da se opet bavimo obćinom buzetskom i da njom podajemo toliko važnosti. Čudo nije nikakovo, a mi to činimo ne samo zbog obćine buzetске, koja je ipak jedna od najvažnijih po nas u Istri, nego to činimo i e razloga, da predložimo kako se u Istri popisuje i kako se je popisivalo pučanstvo, osobito u pogledu narodnosti, pa i e razloga, da potaknemo druge, neka nam i za drugo obćino ili ciele kotare podaju takova slika.

Obćina je buzetška brojila po popisu godine 1880 stanovnika 13993, od kojih je bilo 7104 mužkih i 6889 ženskih, ili bilo je 50.76% mužkih i 49.23% ženskih. U godini 1890 bilo je svih skupa 14783, od kojih je 7596 mužkih i 7187 ženskih, ili 51.38% mužkih, a 48.61% ženskih. Po tom je broj ženskih pao na korist mužkaraca. Prirastio je pučanstvo za 5.64%, što nije ni promale ni previše. nego sranje, dakle najbolje, jer prevoliko množnje nije blagodat, a promale nije sreća. Prirast mužkih je bio 0.92%, a ženskih 4.72%.

Razmjor bi se nešto promienio, kad bi se amo pribrojilo još 351 privremeno oduzatih i 267 stalno oduzatih. Od prvih je bilo 331 mužkih i 20 ženskih, a od drugih 167 mužkih i 90 ženskih. Od svih oduzatih boravilo jih je 471 po Istri, kako pastiri, ovcari ili kako zakupnici zemljišta. U drugih pokrajinah ove polovice carstva bilo jih je 63, dakako najviše u Trstu, gdje imaju zasluzbu. U Ugarskoj i Hrvatskoj bilo jih je 30. Ondje jih ima najviše Rieka. Drugi su zabavljeni po šumah u Hrvatskoj i Slavoniji, gdje sieku drva i gore ugljevlje. U Bosnoj i Hercegovini nije bilo nijednoga, premda jih običaje poći osobito iz Kraas. U inozemstvu su bila samo dvojica: jedan iz grada Buzeta i jedan iz Račica.

Oduzatih je bilo najviše Kraavaena. To su pastiri ili ugljevari. Brgudac od 381 stanovnika imao je oduzatih 54, dakle skoro svo što je za rad; Dana 58 od 451, Lanišće 78 od 654, Rađjava 73 od 520, Tratenik 49 od 272 itd.

Neženjenih bilo je u obćini 8290 ljudi 56.07%. Tu su dakako ubrojena i djeca. Oženjenih je bilo 5577, ili 37.72%. A udovica i udovica 916 ili 6.19%. Razpitanik neima nijednoga, barem sudbeno ne, a faktično jih ima u gradu Buzetu. Staraca preko 70 godina bilo je 688, ili 4.65%. Mužkaraca u muževnoj dobi od 20—50 godina ima 35.24%, a ženskih 33.88% svih 34.58%. Srednja doba prisutnih mužkaraca jest godina 30.9 a ženskih godina 25.44; svih pako 28.24. Opažamo, da među ostalim u Francezkoj je srednja doba godina 30.11, Italiji 27, a u Englezkoj 28.6. Kad bi bili doma oni što su oduzati, koji su malno svi u najljepših godinah, ovi bi brojevi bili još povoljniji za obćinu.

U cielej obćini jih ne znado čitati 13687, dakle cielej 92.58%. To je mnogo! Prirast se to mora pomanjkanju škola. Talijani, kojih je jedva 752, imaju tri škole sa pet učiteljskih sila, a Hrvati, kojih je 12215 imaju jednu školu u Sovinjaku, jednu u Lanišću sa 200-250 učenika, koju se ovo već cielej godinu pušta bez učitelja, premda je obćina još u januaru pr. g. predložila za ono uje-to vratnu silu, ali ju neće, da imenuju, jer bi onda ostalo prazno mjesto na jednoj talijanakoj školi sa 8—10 polazedeih učenika. Hrvati imaju još jednu u Buzetu, gdje jedan učitelj mora podučavati preko 200 djece, dočim dva talijanska učitelja i jedna učiteljica podučaju svi tri skupa tek 60 djece. K tomu imaju Hrvati još dvie pomoćne škole za nevolju. Dakle 12215 Hrvata ima jednu mješovitu školu u redu, jednu bez učitelja, jednu sa jednim učiteljem, gdje bi jih po broju djece imalo biti tri, i dvie pomoćne škole. Slovenci u broju od 1301 neimaju ni jedno školu, niti pomoćne.

Buzecani imaju školu od vjekada, imali su prije dva učitelja, a sada imaju i učitelja, pa ipak jih ne zna čitati 42.22%. Da ne bi bilo činovnika, svćenika itd., već da bi bio puk, kako po drugih selih u obćini, taj bi postotak znatno poskočio.

Godine 1880 bilo je podpisano u obćini buzetškoj 5405 Talijana, 4858 Hrvata, 826 Slovenaca i 8 Niemaaca. Toliko se je ogloj Talijana popisati samo brojeu u Talijanskoj državi, gdje su goti gotiati

Hrvati. Tako su onda našli u broju 189 Talijana, a samo 79 Hrvata, u Crnici, 381 Talijana i 8 Slovenaca, u Kodolju 126 Talijana i 22 Hrvata, u Kurolićih 104 Talijana, u Kosorigi 128 Talijana i 20 Hrvata, u Krušvarih 148 Talijana i samo 2, ne zna se kako, izgubljena Hrvata, u Sv. Dunatu 165 Talijana i 14 Hrvata, u Draguču 190 Talijana, a Hrvata ni za liuk, u Sv. Ivanu 202 Talijana i 8 Hrvata, u Sv. Martinu kod Buzeta 474 Talijana i 57 Hrvata, u Sv. Martinu kod Račica 59 Talijana i 31 Hrvata, u Velou i Malom Mlunu 297 Talijana i samo 6 Hrvata, u Bregih i Oslidih kod Draguča samo 137 Talijana, Pagovichah 69 Talijana i 50 Hrvata, u Podkupu 187 Talijana i dva zaubudjeja Slovenca, u Polju Sovinjskom 108 Talijana i 21 Slovenca, u Predanih 206 Talijana i 27 Hrvata, na Čunju 140 Talijana i 0 Hrvata, u Račicah 99 Talijana i 106 Hrvata, u Sv. Duhu 46 Talijana i 87 Hrvata, u Štrpdu (žalostna njim morka!) 294 Talijana i samo 44 Hrvata, u Strani 88 Talijana i 45 Hrvata, u Sv. Aldoriku samo 111 Talijana, na Vrhu 168 Talijana i 2 Slovenca (valjda pop i njegova kuharica), u Zajorih 85 Talijana.

Čovjek, koj poznaje ova sela, snebivati će se od čuda nad drzovitostiu ondanjih talijanjskih povjerenika, koji su jednim potezom para sbrislali sa ovih sela sve što je bilo hrvatsko. Kod zadnjega popisa, koj je bio kućni i kamo svjestnije proveden, svi su ovi Talijani odšli i pretvorili se u zgolje Hrvate; ostalo je samo 70 Talijana raztrošenih u Sv. Aldoriku, u Račicah, u Polju, u Sv. Ivanu i u Draguču. Sada vjerujte ljudi u popisu, što jih prave naša braća Talijani, vjerujte n. pr. da u cielej bujetkom kotaru noima nego 46 Hrvata, kad se znado, da sve što je izvan grada, je hrvatsko! Koliko bi drugdjeji bio u Istri razmjor narodnosti, kad bi vlada imonovala povjerenike kod popisa pučanstva i kad bi je odabrala od ljudi savjestnih i nepristranih!

(Daljo sledi).

Glavna Skupščina

„Gospodarske zadruge“ u Kastvu.

Obavješćujem Vas, gosp. uredniče, u glavnom i u kratko o ljetosnoj gl. skupščini naše zadruge, koja se držala dne 27 decembra p. g. u Kastvu. Premda je onog dana kiša silno livala, zakupilo se na sjednici preko 50 članova. Gosp. predsjednik dr. Matko Leginja pozdravi prisutne članove, s kojima se uz najvrnu želju ne može van na riezko vidjeti, i pozove tajnika, da pročita svoje izvješće. Društveni tajnik gosp. Ante Dukić pročita slijedeće izvješće:

Izviješće tajnika

o djelovanju odbora gospodarske zadruge u Kastvu godine 1891.

Slavna skupščina! Udovoljiti mi je dužnosti, da gg. skupščinari obavjestim o djelovanju društvenog odbora to u napredovanju naše zadruge tekom izmišćeće godine. Rado se prihvatih, da o tome koju u kratko proborim, budući se odbor može mirnom dušom osvrnuti na ljetos postignute uspjehe.

Lica, koja ste pod konac prošle godine birali u odbor za novo trogodište, poznata su Vam; reći mi je samo, da je visoko c. k. namjostništvo svojim riešenjem od 7. siječnja t. g. br. 81 potvrdilo izbor predsjednika u osobi voleudjenoga g. Matka Leginje, to podpredsjednika u osobi g. Antuna Jolušića Štrkovoga. Prvu sjednicu držao je odbor dne 22 siječnja t. g. Tu se je prije svega ustanovilo način uređenja zastale dimarinie, i pobiranja takuće. U tome se ljetos posvo uspelo; zastanka nema gotova nikakova, a ovogodišnju članarinu uplatiše svi, osim par članova. U istoj se sjednici odlučilo, kako će se bolje i korisnije urediti lozišće o na Križičku. Već pri osavivanju toga lozišća imalo se na umu, da ono bude prije svega naše vrsti razasadnik ili razasadnik za bolje domaće, vrane i američke loze. Pred dvie godine zavabliše se toliko halubalskoga „p. l. v. o. a“, da će se danas moći među gg. članove podieliti pol prilici pol drugu hiljadu ljepih vabaca. Od stranih vrsti napravilo se nekoliko redova trajnoga nasada, svrhom, da se od toga budu moglo vremenom vaditi rozgo i goji vabci. Tu se pazilo, da parovi budu rani, što bi ljudem moglo koristiti i radi trga, i radi toga, da mogu gozđe pobrati prije običnih jesebnih kiša.

Ti razozirivi trajno zasadjeni parovi jesu slijedeći:

Burgundac bijeli . . . . . 2 reda
Rizling ranjeki . . . . .
Chasselas . . . . .
Portuziao . . . . .
Rizling talijanski . . . . . 1 rod
Smillon . . . . .
Traminex . . . . .

Osim toga zasadjilo se pet rodova križanaca (hibrida) Jacques. Ovaj par nastao je križanjem naše europske trte sa američkom; od američke dobio je svojstvo, da može bar donokle floskorsi odoljevati, od europske pako tu vlastitost, da mu je vino prilično pitko (dočim od čisto američkih treova, koji floskorsi odoljevaju, slabo je pitko). U slučaju, da nas zarazi floskora, ovaj tra bi se isto dubrhalno uzdržao i dao bi prilično vinoe, osobito prikladno za miješanje sa našim bielim. Nekoliko se takvih rozoga među članove što razdijelio što razprodalo, nu kako dujem, nisu se svagdje ulovilo, što rado vjerujem, jer se zna, da se američke rozgo u obće jako teško primau.

Odbor je bio odlučio, da jedan dio lozišća zasadi takvimi američkimi parovi, na koji bi naš puk, u slučaju, da nas posjeti nesretna floskora, mogao preustrojiti to spasiiti svoje vinograde; nu kasnije, imenice u zadnji sjednici od 10 t. m. odustao je od toga, boješt se, da bi tim načinom mogao baš protivno postići, to jest floskoru upravo donesti; a više nego radi to bojazni odustao je odbor od svega nauma već radi toga, što bi puk, makar i drugim kojim mu dragom načinom floskora bila unesena, svu krivnju svalio na Zadrugu, da je baš ona tu požast unesla — a odbor nipošto neželio biti kamenovan. Nek se dakle božja vrši a neđaj Bog nerado, družstvo će već znati šta iau je činiti, da se zlo odstrani.

Još ću dodati, da je odbor bio zamolio ravnateljstvo zemaljskoga gospodarskoga zavoda, da se odituje, da li bi se moglo sa tamošnjeg zemaljskog pokušališta naručiti američkih vabaca, bez ikake bojazni za unos floskora. Nu el ravnateljstvo nije izvoljelo odgovoriti; a pošto se još dođulo, da se na spomenutom pokušalištu pojavila opet neka bolest (Black Rott), odbor je posvema odustao od svoje prvotne nakane.

Usljed toga odlučilo se onaj prostor, što je bio namijenjen američkim lozom, zavabiti boljimi domaćimi parovi, pako dva dva tri ljeta i opet podariti gg. članove sa ljepimi vabci.

Mislim, da će gg. skupščinari zanimati ako navedemo koliko se došad za lozišće potrošilo. Lani bilo za potroška f. 293-91, ljetos pako f. 190-18 ukupno dakle 7. 484-07.

(Konac sledi)

Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 6. janara 1892.

Austro-Ugarska: Radi božičnih praznika, koji još uvijek traju austrijaskomu državnomu saboru, neima iz Beča osobitih novostih. Carevinsko vijeće nastavlja će svoje sjednice dne 8. t. m. Prigodom razprava o trgovačkom ugovoru sa Italijom biti će po svojoj prilici žestokih govora. Južni zastupnici, naposmo oni iz Goričke, Istre, Trata i Dalmaoije morali bi odlučno ustati proti zasnovanom ugovoru sa susjednom kraljevinom, ako njim zbilja na sru leži dobrobit njihovih birača. Prihvati li državni sabor poznat klauzulu o carini na talijanska vina, tad su naše južne pokrajine materijalno uništene. U takvih okolnostih — namadmo se, da će se složiti svi zastupnici rečenih pokrajinah — bez razlike narodnosti — to se svimi zakonitimi sredstvi poslužiti, da odvrte nesreću, kojoj bi nastala za njihove birače kad bi se prihvatila po vladi predložena carina za ona talijanska vina, koja bi bila dovežena u našu državu.

U hrvatskom saboru odgovorio je bar prošloga čedna na poznatu interpelaciju zastupnika Barčica u pogledu iznimnog stanja Hrvata na Rieci, o nezakonitom uvadjanju mađarskih zakona na Rieci, o mogućem odstranjanju hrvatske gimnazije, o progibanju slavenske liturgije na Rieci itd.

Banovim odgovorom nije se zadovoljilo interpelant niti ostali opozicijonali, kao što bi bilo u obće teško Hrvatu njim se zadovoljiti.

Dne 4. t. m. imao je ugarski sabor svoju sjednicu, a dne 5. t. m. bijaše sabor zatvoren priostolnim govorom, u kojem se spominje, da naša država živi u prijateljskih odnosajih sa svimi vlastmi i da je uspelo regnikolarnim deputacijam uzpostaviti nagodu sa Hrvatskom na obostrano zadovoljstvo.

Poljski zastupnik na carevinskom vijeću dr. Bilinski imenovan ravnateljem državnih željeznica, to će kao takov položiti svoj mandat.

Bugarska: Narodna skupščina zaključila je u zadnjem zasjedanju, da se podigne na Slivnici voličanstven spomenik u slavu pobjede nad srbskom vojskom. Razmirica izmedju francezko i bugarske vlade radi poznatog izgoka francezskoga novinara iz Sofije, nije ošte poravnana.

Rusija: Car Aleksander dozvolio je ruskomu plemstvu, da se ustroji posebna komisija, koja će nastojati, da se poboljša blagostanje onih ruskih plemića, koji su propali usljed ukinitjja kmetstva.

Franina i Jurina

Fr. Obrni se malo.
Jur. No!
Fr. Aj si fanjski. Si pak to plati?
Jur. Ne još, zač mi nisu svi poslali.
Fr. A la sram jih budu!
Jur. Ter neka vero je!

Fr. Grož z dolu?
Jur. Ja, gran do Voloskega sa porat pokušit jedno 1000 fioriat.
Fr. Ca imas toliko kredita?
Jur. Iman kućinu, pak su da se i fantina podpiše.
Fr. A la ja ja, čuda ti valja njegov podpis.
Jur. Ca misliš, da mu nebi mogla „njegova“ kako i čorni moro kuktini...
Fr. Lepo ufanjel! Ca nobiš morda mogal do Patrijarki...
Jur. Dragi ti, on lepo sada va toploj kamare ruki riblje od vesolja, da j' onem tanokomu tako pasalo.

1892

Nova zora rumena
Sije čarui sjoj,
Novim ljetom pozdravlja
Cielej zemei kraj!

Mila soro rumena,
Povdrali moji dom,
Novim ljetom zaželi
Milom rodu mom:

Nek razvije posvama
Istran juk i svetel
Stijeg hrvatski premili
Crven, modar, biel!

Tudja sila slaba ved
Tad će propasti znam,
A u Istri vladati
Hrvat Istran sam!

R. Katalinčić-Jeretov.

na stana.

glasni ured A. Oppelk-
33 godino i uživajući naj-
luzi se od sada u Beču pod
Nion, Stadt, Grünangergasse 12
u ljekarnu - Singerstrasse 15)
poručiti za nabavu svakovrstnih
ave bečke, tu i inozemske novine,
itd. itd. uz najnižje cene. Cienike
i troškovične šalje badava. 1-4

Dr. Gustav Gregorin

otvorio je svoju
odvjetničku pisarnu
u Trstu
dne 7 decembra t. g. Via
Dogana br. 7. II kat.

U radionici kic
JUSTA BIASI

opunomoćenoga graditelja
vodovoda u četvrtih uli-
cia Via Barriera vecchia
Trst br. 10 gradi i drži na
skladištu kupujući u posu-
dah, sa stolcima na ili bez podi iz cinka čvrsto
građeno, te izvadja i drugo radnja kloparsko uz
najniže ceno. Drži na skladištu i čerpaljke
proti potonemopori (mildaru) po for. 5.50
tri sojevo za samopranje traja. Ilustrovani cenik
dobivaju se gratis.

**LJEKARNA
A. KELLER**

nasljednici Rondolini
utemeljena godine 1869.
TRST,
Via Riborgo br. 13.

Raspredaje sljedeće osobitosti: Glasovito i
pravo šlaetro iz Drosche, koljezo sa Chinom
Mlesni, Opčno bakalarevo odjez isto
olje sa jednom i četvorkom. Elkar China
okripljavaju i probavljaju. Elkar China
proti groznici, Anasteriniku vodni za usta.
Rekadu sapun proti oseblnam. Obće poznatu
vodu katrama i uštravajanja katramna.
Kašicu proti potajnim bolestima. Indijsku
esenou, ljek proti zuboboli, Ekstrakt Ta-
marinda sa Antila. Vino sa Chinom poput
Marsale okripljavajuće želudac Prašak za
zube bleli i ružičasti. Prašak ciparski bleli
i cervoni itd. 4-27
NB. Primaju se naručje za tuzomstvo uz
pogodba povoljne i us pouzrovo.

**Amerikansko
Opravničtvo putovanja**

od 18-18
braće Gondraud na Rieci
Via Alessandrina - Uca Flosch -
Zomni sprat.
(Ulaz Viale dei Cappuccini)

prodaje uz pravu cionu bez otkajna nametka
putne karte iz **RIEKE** za
NEW-YORK,
Chicago, Holona, Mc. Keesport,
Pittsburg, St. Louis, San Francisco,
Waooling
i za gradove amerikanskih sje-
injenih država.
To također:
za Rio Janeiro i Santos
za Montevideo i Buenos-Ayres
za Rosario di S. Fè
za Callao, Lima, Valparais i
Australiju.
(Družbum - nižuje se ciena.)

Sto imade
strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu
porabu, dobiju se na skladiu tvrde
Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br: 5
svo garantirano i jeftino.
Za sada preporuča osobito svoje
vinske tiskalnice, mlino, sisaljke itd.
Izradjuju vodovode, mlino i ostale
strojeve na paru i vodu.
Rečena tvrdka preporuča se sl.
obćinstvu za obilate naručbe. 32-

Enrico Rovere & Co.
TRST, Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE
stakla, porcelane i svjetiljka; sta-
klene ploče, jednostavne prozirne,
i neprozirne, dvostruko i bojadi-
sana. Zrcala u velikom izboru.
Prouzumlje izradbu stakala za
zgrado i zimake cvitnjake uz cione,
koje se ne plaše konkurence.
Velik izbor svih staklenih pred-
meta rabljenih u obitelji, pivarnah
itd. itd. Pošiljke idu u pokrajinu
bez carine. 32-52

Povlaštena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlade 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 1-52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) - Reka: Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.
Prodaja vozilnih listov:
za vsako mesto preko morja ili kopnoga (listki
za II. razred po nižnji cen). Izdaja listo za
tja in nazaj za jedno leto z obratni po 20%,
in to po ceniku, katerega si bodi evropskega
ali amerikanskega društva.
Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio)
za Ameriko: preko Havre, preko Anversa, preko
Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola,
preko Glasgova i preko Southamptona. - Za
Afriko: preko Genova, preko Marsilje, preko
Liona, preko Londona i preko Dartmoutha -
Za Australiju: preko Genova, preko Bremena,
preko Anversa i preko Hamburga. - Za prago
Iquique (itd.): preko Genova i Montevidea,
preko Hamburga uprav kroz Magelanovo tje-
sno i progom Hamburg, Colon (Colon, Panama,
i železnice) Panama, Iquique, itd. prek mo-
rja po nižnji cen.
Potnikom ni treba, da zahteraju navede-
ne vozne karte, niti da misljo za razrede ali
položje kaparo. Dosti je, da dojdjo k agenciji
na Reki ter da tu kupijo karto, potem morejo
v vsakom mestu ostati, kjer jim je drago od kjer
odhaja parobrod ob dnovih, dotenih mu od a-
gencije. Agencija bodje pazila na točna odha-
janja, vrhu tega je v komunikaciji z vsami
mesti in vsami društvi: in kjorkoli se oglasjo
potniki, gledati čo na to, da ne bodo trošili za
čakanje, ampak poslalo se jih bodo takoj v oni
kraj, od koder najpaprj odide parobrod, pripo-
ručujoč jih same takim društvom, koja skrbje
za dobro hrano na parobrodo. - Jamči se za
točno odhod, kakor je označen na potni karti
in povratju se stroški, ako se zakateni po
krivdi agencije, t. j. ako ne prispe o pravem
času v določeno mesto, vsled tega, ker se jo
agencija zmotila v računanju, koliko časa traja
železnika voznja ali pa, da ni več prostora na
parobrodo. - Ker imamo agencije v New-York
drugo agencijo za spulicje po vsaj Severni A-
meriki, izdajala bodje reška biljotka karto po
najnižji cen za vsako mesto v Severni Ameriki.
Za vsako odredjeno mesto izdava ta agen-
cija vozne karte.
Gori omenjena agencija dajo pojasnila
glode ceno, kakor glede dnova in mesta odhoda.
Preskrbja zaubo
za prtljage in blago za vsako mesto, po morju
ali po kopnem. Zavezuje se poizvedovati o
vsaki stvari, koja bi so bila morda izgubila ali
pozabila po poti v Ameriko ali kam drugam.

Tinktura za želodec,

katere iz lineške rabarbare, korhlikov-
coroga lulja in svežih pomerančnih
olupkov prireja G. PICCOLI, lekar
„pri angelju“ v Ljubljani, je mehko
toda ob onenu uplívno, delovanje
prebavnih organov urejajoče are-
stvo, ki krepí želodec, kakor tudi
pospešuje telesno odprtie. - Ras-
pošlja jo izdelovalci v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojčkih z 12
stekl. vseja sl. 1.36, z 56 stekl. 5 kg.
težo, vseja sl. 5.26. Poštinno plaša
narotnik: 30 15 kr. stekleničico
razpredajajo se v svih lekarnah v
Trstu, letri in na Gorickem. 26-26

J. PSERHOFERJA

lekarna v Beču, Singerstrasse broj 15.
zum goldenen Reichsapfel.

Kričistilne krogljice, nekaj imenovane univerzalne krogljice, zaslužijo ta po-
boleni, pri kojih se to krogljice pokazale svoj učinok. Dosetljeja že sa to krogljice uplotno
razširjeno, zapljujejo jih mnogi zdravniki in malo jo družja, koje no bi imole zalogo izbu-
noga tega domačega sredstva.
Jedna škatljica z 15 krogljicami stane 21 kr., jeden zavitek šestih škatljica i
i gl. 5 kr., pri nefrankovanu pošiljati po povratju 1 gl. 10 kr.
Ako se donar naprej pošlje, ni treba plašati porto, in stano: 1 zavitek krogljica i gl.
25 kr., 2 zavitka 2 gl. 50 kr., 3 zavitki 3 gl. 85 kr.; 4 zavitki 4 gl. 40 kr., 5 zavitkov
5 gl. 20 kr., 10 zavitkov 9 gl. 20 kr. (Manj, kot jeden zavitek sa ne pošilja).
Prosimo, da se izrečno zahteva 1-12

„J. Pserhoferjeve kričistilne krogljice“

in paziti jo, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer v rdečih pismonih, ka-
tereg-jo vidoti na navodilu za porabo.
Balzam za ozebljine J. Pserhoferja i posoda 40 kr., prosto poštinno 65 kr.
Trotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčovitomu kašlju itd. i steklenica 50 kr.
Amerikansko mazilo za trganje i posodica i gl. 20 kr.
Prah proti potanju nog, škatljica 50 kr., poštinno prosto 76 kr.
Balzam za goltanee, i steklenica 40 kr., poštinno prosto 65 kr.
Življenska esenca (Praške kapljice) proti pokvarjenomu želodcu in slabi prebavi
stekleničica 22 kr.
Angleški čudežni balzam, proti kašlju, steklenica 50 kr.
Fijakerski prašek, i škatljica 85 kr., poštinno prosto 60 kr.
Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuju rast las, škatljica 2 gl.
Univerzalni plašter prof. Stendola, domaše sredstvo za rano, o, kline itd.,
posodica 60 kr., poštinno prosto 76 kr.
Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvrstno domaše sredstvo proti
posledicam slabu prebavi, i zavitek i gl.
Razvon imenovani izdelkov dobivajo se še drugo tu- in inozemsko farmaceutično spoja-
litete, ki so bilo po svih avstrijskih časopisih omenjene.
Razpošiljanja po pošti vrše se točno, a treba je donar poprej doposlati;
važja naročila tudi po poštnom povratju.
Pri dopošiljavi donarja po poštno nakaznici, stane porto dosti manj kakor
po povratju. 9-12

FILIZALKA
e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.
Novci za vplašila.
V vredn. papirjih na V napoleonih na
4-dnevni odkaz 3% 30-dnevni odkaz 2%
8- 3 1/2% 3-mesečni 2 1/2%
30- 3 1/2% 6- 2 1/2%
Vrednostno papirjem, glasovita na napoleone, ka-
teri se nabavajo v okrugu, pripozna se novo
borenska tarifa na temelju odgovodi od 15
septembra, 19. septembra in 1. oktobra.
Okrožni oddel.
V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako avoto.
V napoleonih brez obrnosti
Nakaznice
za Denaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropau, Boko
kakor za Zagreb, Arad, Bielez, Gablonz, Gradeo,
Hermanstadt, Inmost, Celovec, Ljubljana, Lino,
Olomuo, Reichenborg, Suez in Solnograd, -
b r e a troškova.
Kupnja in prodaja
vrednostij, diviz, kakor tudi novčeno kupuzov
24-1
pri odbitku 1%, provizija.
P r e d u j m i.
Na jamčevno listne pogodje po Zogovoru. Z
odprtno kreditu in Londonu ali Parizu, Bor-
linu ali v drugih mestih - provizije po po-
godbi.
Na vrednosni obrsti po pogodbi.
Možki v pohranu.
Vrednosni papirji, zlat-
noski bankovci itd. - po
godbi.
Ira 1891. 1-24
Ilgovorni urednik Mato Mandić.

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštinno
franko!

Prečistiti duhovščini

se vljudno podpisani priporočam za na-
pravo crkvenih posod in orodij iz čistoga
srebra, alpaka in modonine, kot: Mon-
štranc, kalihov, ciborije, svetilnic, svočni-
kov, itd. itd. po najnižji cen i najpovej-
ših in lepših oblikah. Stare reči popravim
ter jih v ognju posebrim in pozlatim.
Na željo pošljem ilustrovane cenike
franko.

Teodor Slabanja
srebar v GORICI (Görz).

Posilja vsako blago dobro spravljeno in poštinno
franko!

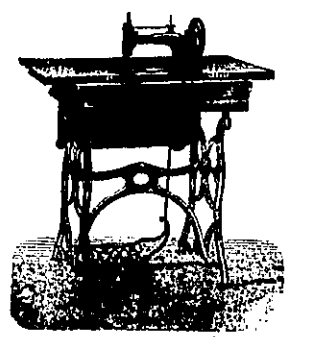

Put u Ameriku

ZA
NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERII.
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO i ROSAR
DI SANTA FE.

Mate Pollich
TRST - RIEKA

Izdaje direktno biljete
Plazza Negoziantu br. 2. - Riva Sazupary
50-52 Casa Gorup.

Petar Braid
mekanički kovač

prodava šlaivo strojeva uz silodečo cionu
Singer obitljaska nove po 5 . . . . . for 5
erdnju 1
Strojovi Titanja 1
Howe sa krojače i posteloro po 38
Jamstvo za 6 godina. Prouzumlje bilo koje na-
ručbe za šlaivo strojevo te bilo koju radnju me-
kaničku. Prodava strojeve nove i rabljene.
Ulica: Pozzo bianco br. 3 u Trstu.
Tiskara Dolenc.